

prima instanță: Gh. Gorun
instanța de apel: L. Bulgac, M. Guzun, L. Popova

D E C I Z I E

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Svetlana Novac, Tatiana Vieru,
Ion Corolevschi, Oleg Sternioală,

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală “Lebedeva Elena”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rîjova Elena
către Întreprinderea Individuală “Lebedeva Elena”, Alexandru Gonciar și Iurie
Podlisnic privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma incendiului,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, prin care a fost
admis apelul declarat de Rîjova Elena și casată hotărârea judecătorei Rîșcani mun.
Chișinău din 04 decembrie 2013, de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La data de 22 aprilie 2010, reclamanta Rîjova Elena s-a adresat în instanța de
judecată cu cerere împotriva ÎI „Lebedeva Elena”, solicitînd repararea prejudiciului
material și moral cauzat ca urmare a deteriorării casei de locuit în rezultatul
incendiului.

În motivarea acțiunii a indicat reclamanta că la data de 01 iulie 2009, în baza
unei înțelegeri verbale cu pârâtul, ultimul și-a asumat obligația să instaleze în casa
reclamantei, la nivelul trei (mansarda), un cămin(șemineu) cu arzător cu un hodgeag
separat. În baza unui calcul efectuat de către pârât suma contractului pentru
construcția și montarea căminului constituie 4424 euro.

Indică reclamanta că, lucrările au fost efectuate și finisate în octombrie 2009,
iar costul acestora a fost achitat de reclamantă integral.

Menționează reclamanta că, în procesul exploatării căminului, la 18 ianuarie
2010, aproximativ la orele 19, casa a fost incendiată din cauza căminului(șemineului)
instalat de pârât.

Conform actului de constatare întocmit de către serviciul de pompieri s-a
stabilit că casa a ars în rezultatul incendiului produs la 18 ianuarie 2010.

Precizează reclamanta că, în baza acestui act s-a adresat la Centrul Național de

Expertize Juridice al MJ care în baza unui raport de constatare din 19 ianuarie 2010 a stabilit, că incendiul s-a produs din cauza unui focar amplasat în încăperea cabinetului-bibliotecă a mansardei deasupra locului intrării a țevii gofră a căminului în orificiul peretelui în locul de contact a plăcii termoizolatoare cu construcția purtătoare a acoperișului din grinzi de lemn, și s-a răspândit pe toată suprafața acoperișului mansardei.

Tot în concluzia susmenționată se indică că generarea incendiului a fost favorizată în urma încălcărilor normativelor antiincendiară la instalarea căminului, înclinarea coșului de fum pe unghi mai mare de 45 de grade ce a dus la acumularea produselor procesului de ardere în țeava gofrată cu supraîncălzirea acesteia și nerespectarea distanței de securitate antiincendiară față de obiectele ușor inflamabile.

Mai indică reclamanta că, conform calculelor stabilite de S.R.L. „Cuartal – Cons” în urma producerii incendiului casa de locuit a fost deteriorată în sumă de 605 089 lei.

Astfel susține reclamanta că, a fost nevoită să suporte cheltuieli pentru demontarea mansardei, desfacerea vechii tencuieli și transportarea deșeurilor ce constituie suma de 21.958 lei, iar în total 627 047 lei.

Mai indică reclamanta că pentru finisarea casei în litigiu a fost nevoită să înstrăineze apartamentul 204, de pe str. Valea Crucii 8, iar în prezent a fost nevoită să treacă cu traiul în apartamentul fiicei sale de pe str. Decebal 23 ap.5, însă din cauza producerii incendiului ea nu a avut posibilitate să prelungească lucrările de finisare și să se reinstaleze în casă până la 15 mai 2010.

Având în vedere că pârâtul refuză să negocieze sau să-i restituie cheltuielile pentru imobilul prejudiciat precizează reclamanta că, a început să-și restabilească de sinistător casa de locuit deoarece condițiile climaterice pot afecta grav construcția în întregime.

Susține reclamanta că din cauza producerii acestui incendiu și din considerentul că pârâtul nu a contribuit și refuză în continuare să contribuie la restabilirea imobilului în cauză, starea sa de sănătate s-a înrăutățit considerabil și este nevoită să suporte tratamente costisitoare.

Cere Rîjova Elena, admiterea acțiunii și încasarea de la ÎI „Lebedeva Elena” în beneficiul său prejudiciul material cauzat în sumă de 605 089 lei, cheltuieli de demolare și desfacere a construcțiilor distruse în urma incendiului în sumă de 21 958 lei și încasarea prejudiciului moral în sumă de 170 000 lei.

La data de 09 iulie 2013 Rîjova Elena a înaintat cerere cu privire la majorarea cuantumului acțiunii și concretizarea cerințelor, solicitând admiterea cererii de majorare a cuantumului cerințelor până la 797 962 lei, încasarea de la ÎI “Lebedeva Elena” 3000 lei – cheltuieli de asistență juridică prestată, 10 000 lei – cu titlul de taxă de stat, 216, 95 lei – cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 decembrie 2013, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Alexandru Gonciar și Iurie Podlisnic prejudiciul material în mărime de 500 000 lei care include costul lucrărilor de reparație, inclusiv demolare, costul materialelor de construcție și costul reconstrucției

căminului deteriorat, prejudiciul moral în mărime de 15000 lei, cheltuieli de judecată suportate în mărime de 216 lei 95 bani, ce constituie 60 lei interpelarea informației de la ÎC „Registru”, 80 lei anunțul public în Monitorul Oficial al RM, 76 lei 95 bani acte cheltuieli poștale, 10000 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și 3000 lei cheltuieli pentru asistența juridică în total 527217(cinci sute douăzeci și șapte mii două sute șaisprezece) lei 95 bani. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

ÎI „Lebedeva Elena” s-a eliberat de răspundere materială.

La data de 09 decembrie 2013 Rîjova Elena a atacat cu apel hotărârea instanței de fond, în partea încasării în beneficiul Rîjova Elena de la ÎI „Lebedeva Elena” prejudiciul material cauzat în urma incendiului în mărime de 797 961 lei, prejudiciul moral în sumă de 170 000 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 354 lei, taxa de stat în mărime de 10 000 lei, asistența juridică în sumă de 3000 lei, ce constituie în total suma de 981 315 lei și scutirea de la plata taxei de stat pentru adresarea în instanța de apel pe motiv că este pensionară și are situația materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, s-a admis parțial cererea Elenei Rîjova privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei termen până la 25 februarie 2014 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 112, 50 lei.

La data de 25 februarie 2014 Rîjova Elena a înaintat cerere de apel motivată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, apelul declarat de Rîjova Elena a fost admis, casată hotărârea primei instanțe și emisă o hotărâre nouă prin care s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la ÎI „Lebedeva Elena” în beneficiul reclamantei Rîjova Elena suma de 500 000 (cinci sute mii) lei, - cu titlul de prejudiciu material, 15 000 (cincisprezece mii) lei, - cu titlul de prejudiciu moral, 10 000 lei, - taxa de stat, 3 000 lei, - cheltuieli pentru asistența juridică, 216, 95 lei, - cheltuieli aferente judecării pricinii, în total s-a încasat suma de 527217(cinci sute douăzeci și șapte mii două sute șaisprezece) lei 95 bani.

În rest pretențiile au fost respinse ca nefondate.

La data de 22 mai 2014 Rîjova Elena a înaintat o cerere cu privire la corectarea greșelii de calcul în partea rezolutivă a Deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014 precum și în dispozitivul ei, în privința sumei totale încasate de 527 217, 95 lei care urmează a fi corectată în 528 216,95 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2014, s-a admis cererea de corectare a erorii de calcul și s-a corectat greșeala de calcul din decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în dispozitivul deciziei sintagma “în total se încasează sum a de 527 217, 95 lei ” s-a înlocuit cu sintagma “în total se încasează suma de 528 216, 95 lei”

La 15 mai 2014, ÎI „Lebedeva Elena” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea recursului înaintat și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că decizia instanței de apel o

consideră neîntemeiată și ilegală.

Specifică recurenta că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțe ce au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, cât și a interpretat și aplicat incorect normele de drept material și procedural

Menționează recurenta că consideră aplicarea răspunderii contractuale a fost efectuată intenționat de către instanțe de apel pentru a încasa forțat datoria din contul său și nu din cel al montatorilor.

De asemenea, susține recurenta că urmează a fi reținut și faptul că, în atare circumstanțe conform art. 1398 al Codului Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Din dispoziția art. 1398 a Codului Civil urmează ca, pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar a fi întrunite cumulativ mai multe condiții și anume fapta delictuala, vinovăția și legătură cauzala între aceste acțiuni delictuale.

Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Complementar invocă recurenta că, ținând cont de faptul că în acțiunile sale lipsește elementul de vinovăție a răspunderii delictuale, consideră că instanța de fond corect a aplicat norma juridică încasând de la montatori prejudiciul, ori examinând în ansamblu probele prezentate ei sânt persoanele responsabile de prejudiciul cauzat. Elementul vinovăției nepersistând în acțiunile recurente, fapt coroborat la actul de constatare a incendiului emis de pompieri.

La 17 octombrie 2014, Rîjova Elena a depus referință la cererea de recurs declarată de ÎI „Lebedeva Elena”, solicitînd respingerea integrală a recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎI „Lebedeva Elena” neîntemeiat și care urmează a fi respins și menținută decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței

de apel a fost pronunțată la 15 aprilie 2014, iar recursul a fost declarat de către ÎI „Lebedeva Elena” la 15 mai 2014 și astfel, se consideră depus în termen.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție recurge la examinarea propriu-zisă a cererii de recurs.

Din materialele dosarului se constată că la data de 01 iulie 2009, Rîjova Elena în baza unei înțelegeri verbale cu pârâtul, ultimul și-a asumat obligația să instaleze în casa reclamantei, la nivelul trei (mansarda), un cămin(șemineu) cu arzător cu un hodgeag separat. În baza unui calcul efectuat de către pârât suma contractului pentru construcția și montarea căminului constituie 4424 euro.

Lucrările au fost efectuate și finisate în octombrie 2009, iar costul acestora a fost achitat de reclamantă integral.

În procesul exploatării căminului, la 18 ianuarie 2010, aproximativ la orele 19, casa a fost incendiată din cauza căminului(șemineului) instalat de pârât, însă, până la venirea pompierilor, mansarda și acoperișul au ars total.

Potrivit actului de constatare, întocmit de către serviciul de pompieri s-a stabilit, că casa a ars în rezultatul incendiului produs la 18 ianuarie 2010.

Potrivit raportului de constatare, întocmit de Centrul Național de Expertize Juridice al Ministerului Justiției la 19 octombrie 2010, s-a stabilit, că incendiul s-a produs din cauza unui focar amplasat în încăperea cabinetului-bibliotecă a mansardei, deasupra locului intrării a țevii gofră a căminului în orificiul peretelui în locul de contact a plăcii termoizolatoare cu construcția purtătoare a acoperișului din grinzi de lemn și s-a răspândit pe toată suprafața acoperișului mansardei.

Incendiul a fost generat de încălcările normativelor antiincendiară comise de pârât la instalarea căminului, înclinarea coșului de fum pe unghi mai mare de 45 de grade, fapt care a dus la acumularea produselor procesului de ardere în țeava gofrată cu supraîncălzirea acesteia și nerespectarea distanței de securitate antiincendiară față de obiectele ușor inflamabile.

Instanțele ierarhic inferioare au emis hotărârile respective.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, ÎI „Lebedeva Elena” a depus cerere de recurs.

Ținând cont de cele precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție își expune următoarea poziție.

Potrivit art. 666 Codul Civil al RM, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Potrivit art.195 act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform prevederilor art. 196 alin. (3) actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

Colegiul relevă că potrivit materialelor la data de 01 iulie 2009, între ÎI „Lebedeva Elena” și Rîjova Elena, din numele căreia a acționat Ivasi Mihail a fost încheiat un contract de vânzare – cumpărare a unui cămin șemineu “ Bursa Somine

015”, care urma a fi transportat și instalat de ÎI „Lebedeva Elena” în imobilul din strada Drumul Viilor 9, s. Dumbrava, mun. Chișinău, fapt confirmat prin înscrisul de la f. d. 14, semnat de către ÎI „Lebedeva Elena” și care conține informații despre bunul vândut, costul acestuia, costul transportării și instalării, cât și sumele achitate de M. Ivasi.

Prin înscrisul anexat la f. d. 15 se confirmă faptul vânzării de către ÎI „Lebedeva Elena” a materialelor necesare pentru instalarea șemineului susmenționat și costul acestora.

Concomitent, instanța de recurs indică că înscrisurile susmenționate nu cuprind informația despre faptul achitării integrale de către cumpărător a costului bunurilor procurate, transportarea acestora și instalarea șemineului, fiind doar mențiunea despre achitarea sumei de 3000 euro (500 +1000+1500), achitarea sumei respective fiind recunoscută de ÎI „Lebedeva Elena” prin referința depusă în instanța de fond (f.d.78-79 vol. I).

Chiar și în situația în care Elena Rîjova nu a achitat toată suma indicată de ÎI „Lebedeva Elena”, acest fapt nu exclude existența relațiilor contractuale între părți, contractul fiind exteriorizat prin înscrisurile menționate mai sus.

În acest sens, Colegiul menționează ca fiind stabilită existența între Rîjova Elena și ÎI „Lebedeva Elena” a contractului de vânzare cumpărare, transportare și instalare a șemineului, ÎI „Lebedeva Elena” este responsabilă de calitatea produsului vândut, cât și de calitatea lucrărilor de instalare a acestuia.

Faptul, că lucrările de instalare au fost efectuate de Alexandru Gonciar și Iurie Podlisnic , care nu se regăsesc în statele de personal a ÎI „Lebedeva Elena” , cât și faptul că întreprinderea nominalizată nu deține licență pentru desfășurarea unei atare activități, denotă admiterea de către întreprindere a unor încălcări de alt ordin, însă acest fapt nu exonerează întreprinderea de la răspunderea materială față de reclamantă, or, prin actului de constatare, întocmit de către serviciul de pompieri, s-a stabilit, că casa reclamantei a fost incendiată la 18 ianuarie 2010, iar prin raportul de constatare, întocmit de Centrul Național de Expertize Juridice al MJ la 19 ianuarie 2010, s-a stabilit, că incendiul s-a produs din cauza unui focar amplasat în încăperea cabinetului - bibliotecă a mansardei, deasupra locului intrării a țevii gofră a căminului în orificiul peretelui în locul de contact a plăcii termoizolatoare cu construcția purtătoare a acoperișului din grinzi de lemn și s-a răspândit pe toată suprafața acoperișului mansardei.

Incendiul a fost generat de încălcările normativelor antiincendiară comise de ÎI „Lebedeva Elena” la instalarea căminului, înclinarea coșului de fum pe unghi mai mare de 45 de grade, fapt care a dus la acumularea produselor procesului de ardere în țeava gofrată cu supraîncălzirea acesteia și nerespectarea distanței de securitate antiincendiară față de obiectele ușor inflamabile.

Reieșind din cele expuse, Colegiul consideră justă aprecierea instanței de apel potrivit căreia, suma de 500 000 lei – cu titlul de prejudiciu material, 15 000 lei – cu titlul de prejudiciu moral, 10 000 lei – taxa de stat, 3000 lei – cheltuieli pentru asistența juridică, 216,95 lei – cheltuieli aferente judecării pricinii, de a încasa din contul ÎI “ Lebedeva Elena” în beneficiul lui Rîjova Elena.

Având în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, motiv pentru care respinge recursul declarat de ÎÎ „Lebedeva Elena” ca neîntemeiat și menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de ÎÎ „Lebedeva Elena”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rîjova Elena către Întreprinderea Individuală “Lebedeva Elena”, Alexandru Gonciar și Iurie Podlisnic privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma incendiului,

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Ion Corolevski

Oleg Sternioală